

Over de drempel

IN HET KORT

Met deze lesactiviteit stimuleer je leerlingen om zich bewust te worden van hun eigen drempels om geen zwerfvuil achter te laten en laat je hen ideeën bedenken om die drempels te overwinnen.

DOELGROEP

2^e en 3^e graad secundair onderwijs

DUUR

50 minuten

djapo

LESDOELEN

De leerlingen zijn zich bewust van hun eigen drempels om geen zwerfvuil achter te laten.
De leerlingen kunnen ideeën bedenken om deze drempels te overwinnen.

MATERIAAL

- Blaadjes of post-its.

VOORAF

- Deze les geef je best wanneer de leerlingen zich al bewust zijn van de impact van zwerfvuil op hun omgeving.
- Kies de elementen uit de les die passen bij jouw leerlingen en die aansluiten bij voorgaande en geplande lessen.

LESVERLOOP

1. PRIKKEL

15 min

Leg uit dat mensen verschillende drempels kunnen ervaren om tot een duurzame gedragsverandering te komen, bijvoorbeeld om blikjes niet meer op de grond te gooien. Hou een kort klasgesprek over drempels m.b.t. zwerfvuil.

Welke drempels zouden mensen kunnen ervaren om minder afval achter te laten?

Welke drempelservaarde je zelf al om afval niet achter te laten?

Welke drempelservaarde je al om zwerfvuil op te ruimen?

Welke drempelservaarde je al om mensen aan te spreken op hun gedrag?

Denkvraag

Mogelijk antwoord

Noteer eventueel de volgende zes soorten drempels voor duurzame gedragsverandering op het bord en deel de antwoorden van de leerlingen op de vorige vragen op deze manier in:

- Verandering ten opzichte van gewoontes

Ik denk er niet bij na als ik mijn sigaret op de grond gooi, ik doe het al jaren zo.

Ik sta er niet bij stil dat mijn kapot tentje door iemand anders opgeruimd moet worden, ik zie elke zomer zoveel festivalgangers hun tentje achterlaten op de festivalcamping.

- Prioriteit (het belang dat je eraan hecht ten opzichte van andere dingen)

Ik vind het belangrijk dat mijn boekentas en kleren proper blijven, dus een vuile koekjesverpakking ben ik liefst zo snel mogelijk kwijt.

- Hoeveelheid info (wat je wel of niet weet)

Ik wist niet dat een sigaret op de grond zo'n impact kan hebben op de planten, het water ...
Ik weet niet goed hoe je iemand kan aanspreken op hun gedrag zonder een boze reactie te krijgen.

- Omstandigheden gunstig of ongunstig

Er zijn amper vuilnisbakken op mijn route naar school.

- Geld

Die zakasbakjes kosten geld, en ik raak de mijne telkens kwijt.

- Status (wat anderen denken)

Iedereen gooit hun sigaret op de grond, het zou opvallen als ik dat dan niet doe.

- Verwoording van anderen

Als volwassenen zeggen dat iets niet mag of niet goed is, dan heb ik meestal niet de neiging om ermee te stoppen.

2. KERN

2.1 OVER DE DREMPEL

25 min

Gebruik de werkvorm *Over de drempel* (© Djapo) om de leerlingen te laten stilstaan bij drempels die in hun dagelijks leven in de weg staan om tot een duurzame gedragsverandering te komen.

STAP 1

Denkvraag formuleren

Formuleer een of enkele denkvragen.

Wat is je drempel om je afval niet achter te laten na een picknick in het park?

Wat is je drempel om je uitgedoofde sigaret met je mee te nemen tot je een vuilnisbak tegenkomt?

Wat is je drempel om je tent niet achter te laten op de festivalcamping?

STAP 2

Drempels benoemen

De leerlingen schrijven hun eigen drempels bovenaan op aparte blaadjes of post-its.
Formuleer enkele verdiepende vragen om het denkproces van de leerlingen te stimuleren:

Heb je gewoontes in verband met het onderwerp die je maar moeilijk kan of wil veranderen?

Zijn er omstandigheden die het jou verhinderen om een duurzame keuze te maken?

Houd geld je tegen om een duurzame keuze te maken?

Zijn er andere dingen die op dit moment voor jou belangrijker zijn dan een duurzame keuze maken?

Ben je bang voor wat andere mensen van je duurzame keuze zullen vinden?

Moet je eerst nog meer informatie krijgen voor je een duurzame keuze kunt maken?

Welk gevoel krijg jij als andere mensen je tips geven over deze duurzame keuze?

STAP 3

Drempels wegnemen

De leerlingen lopen rond in het klaslokaal en lezen elkaars drempels. Ze schrijven telkens tips om de drempel weg te nemen onder de drempel.

BRONNEN RAADPLEGEN

Laat de leerlingen eventueel in online of offline informatiebronnen op zoek gaan naar concrete tips in verband met hun onderwerp. Dat kunnen boeken, magazines, artikels e.d. zijn die je vooraf hebt klaargelegd, maar je kan de leerlingen ook tips laten opzoeken op een tablet of computer en die eerst laten beoordelen op betrouwbaarheid. Geef hen eventueel enkele zoektermen mee:

Zwerfvuil	Statiegeld
Zwerfafval	Eenmalige verpakkingen
Gedragsverandering bij jongeren	On-the-go verpakking
Nudging	Voordelen herbruikbaar materiaal
Nudgingtechnieken	Duurzame verpakking
Vuilnisbakkenplan	Alternatief voor wegwerpplastic
Gevolgen van zwerfvuil	Milieuvriendelijke alternatieven voor wegwerpbekers
Kosten zwerfvuil	Oplossing peukenproblematiek

3. SLOT

3.1 REFLECTIE

10 min

Sluit de activiteit af door de leerlingen te laten reflecteren over de tips die ze gekregen hebben.

Was je verrast door de drempels bij jezelf of niet?

Heb je tips gekregen waar je zelf nog niet eerder aan gedacht hebt?

Wat heb je nog nodig om je drempel te overwinnen?

Hoe denk je dat je medeleerlingen je (verder) kunnen helpen om je drempel te overwinnen?

Zie je kansen om je drempel te overwinnen tijdens de lessen op school (bijvoorbeeld tijdens een projectweek)?

Reflecteer ook klassikaal over de drempels die de leerlingen lazen bij de andere leerlingen.

Zijn er drempels die bij meerdere leerlingen voorkwamen? Zo ja, dewelke?

Waarom ervaren zoveel leerlingen dezelfde drempel, denk je?

Denk je dat veel andere leeftijdsgenoten deze drempel ervaren?

Zou je daar als klasgroep iets aan kunnen en willen doen?

3.2 MOGELIJKE VERVOLGACTIVITEITEN

IN ACTIE!

De leerlingen gaan acties bedenken om veel voorkomende drempels weg te nemen bij leeftijdsgenoten.

COLOFON

Redactie:
Bram Speleman

Vormgeving:
mortierbrigade

© 2024 / Djapo

Djapo vzw
Ortolanenstraat 6
3010 Kessel-Lo
0460 95 71 01
info@djapo.be
www.djapo.be

Coverfoto
© Ellen van den Bussche
voor Mooimakers

Foto colofon
© Shutterstock

Deze lesactiviteit kwam tot stand in opdracht
van en in samenwerking met **Mooimakers**.

 www.mooimakers.be

 facebook.com/mooimakers.be

 instagram.com/demooimakers

 linkedin.com/company/mooimakers

djapo

